

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ravitsemisyriytysten uudelleentyöllistämisen tukemisesta ja toiminnan rajoitusten hyvittämisestä annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ravitsemisyriytysten uudelleentyöllistämisen tukemisesta ja toiminnan rajoitusten hyvittämisestä annettua lakia. Lakiin lisättäisiin säännös, jolla kevennettäisiin pienelle ravitsemisyriykselle aiheutuvaa kustannusrasitetta yksinkertaistamalla hyvityksen laskemismenettelyä. Niin ikään ehdotetulla säännöksellä kevennettäisiin pienikokoisten ravitsemisyriytysten tilinpäätösinformaatiota koskevia vaatimuksia saadun hyvityksen osalta. Tällöin myös Euroopan komission edellyttämät takaisinperintävelvoitteet lievenisivät voimassaolevaan lakiin verrattuna.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	4
2 Nykytila ja sen arviointi.....	4
3 Tavoitteet	5
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	5
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	5
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	5
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	6
6 Lausuntopalaute	6
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	6
8 Voimaantulo	8
LAKIEHDOTUS	9
Laki ravitsemisyrietysten uudelleentyöllistämisen tukemisesta ja toiminnan rajoitusten hyvittämisestä annetun lain muuttamisesta	9

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Laki ravitsemisyriyrysten uudelleentyöllistämisen tukemisesta ja toiminnan rajoitusten hyvittämisestä (403/2020) tuli voimaan 5.6.2020 (valtioneuvoston asetus ravitsemisyriyrysten uudelleentyöllistämisen tukemisesta ja toiminnan rajoitusten hyvittämisestä annetun lain voimaantuloista 418/2020). Uudelleentyöllistämisen tukemisen ohella lailla säädettiin ravitsemisyriyrysten asiakastilojen kiinnipitovelvoitteen (4.4.–31.5.2020) kohtuullisesta hyvittämisestä eduskunnan edellyttämällä tavalla (EV 14/2020 / TaVM 5/2020).

Hyvittämistä koskeva säännöstö on lain 5 §:ssä perustettu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 2 kohdan b kohtaan (”artikla 107.2(b)”), jonka mukaiset tuet on tarkoitettu luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttaman vahingon korvaamiseksi. Tämän artiklan soveltamista ei poissulje tuen kohteena olevan yrityksen toiminnan aiempi tappiollisuus, kuten Euroopan unionin muussa valtioneuvoston päätöksessä. Koska Suomessa lain tarkoittama hyvittäminen kohdennettiin eduskunnan tahdon mukaisesti kaikille niille ravitsemisyriyryksille, jotka olivat kiinnipitovelvoitteen alaisia, oli hyvitysjärjestelmän kiinnittäminen artiklaan 107.2(b) ainoa vaihtoehto Euroopan unionin valtioneuvoston päätöksessä.

Artiklaan 107.2.(b) kiinnittämisen vuoksi lain nojalla myönnettyt hyvitykset ovat alisteisia Euroopan komission edellyttämälle jälkikäteiselle tarkistukselle, jota laissa nimitetään ”toteumaperusteiseksi rajoitukseksi” (7 § 6 mom.). Sillä varmistetaan, ettei hyvitystä suoriteta suurempana kuin mikä oli kiinnipitovelvoitteen ajalta (4.4.–31.5.2020) kertynyt tappio netotettuna vertailukauden¹ tuloksen kanssa. Hyvityksellä ei siten voida kattaa kiinnipitovelvoitteesta kertyneitä tappioita muuten kuin sillä osuudella, joka on vertailukauden tappiota suurempi. Jos aiemalla vertailukaudella toteutunut tappio olisi ollut esimerkiksi 1 000 euroa ja kiinnipitokaudella 2 500 euroa, hyvityksen enimmäismäärä rajautuisi 1 500 euroon. Mikäli tällaisessa toteumaperusteisessa tarkastelussa ilmenee, että hyvitystä on suoritettu rajoituksen sallimaa määrää enemmän, hyvitys palautetaan ylittävältä osin KEHA-keskukselle. Jollei palautusta tehdä, perusteen määrä peritään KEHA-keskuksen toimesta takaisin (13 §).

Toteumaperusteisen tarkastelun toteuttaminen edellyttää tavanomaisen tilinpäätöksen laadinnan ohella poikkeuksellisia kirjanpitolaskennallisia toimenpiteitä. Niin kiinnipitokaudelta kuin vertailukaudelta on ravitsemisyriyryksen laadittava kausikohtaiset tuloslaskelmat, jotta voidaan varmistua lain edellyttämällä tavalla toteumaperusteisen rajoituksen täyttymisestä. Nämä tuloslaskelmat eivät tekeydy automaattisesti kirjanpitojärjestelmistä vaan ne edellyttävät erikseen suoritettavaa laskennallista kohdentamista, jotta niissä tulevat huomioiksi kausille kuuluvat erät suoriteperusteisesti sekä muut kirjanpitolain (1336/1997) 3 luvun 2 ja 3 §:ssä säädetyt periaatteet Euroopan unionin tilinpäätösdirektiivin (2013/34/EU) mukaisesti. Näitä laskentamenetelmiä on kirjanpitolautakunta ohjeistanut lausunnossaan 2005/2020 (22.9.2020).

Lisäksi edellä kuvatusta kausikohtaisesta tuloslaskennasta annetaan tilinpäätöksessä 7 §:n 6 momentin edellyttämällä tavalla erityinen liitetieto, joka todentaa toteumaperusteisen rajoituksen

¹ Vertailukautena on joko huhti-toukokuu 2019 tai tammi-helmikuu 2020 sen mukaan, kummalla ajankaksolla on kertynyt suurempi kuukausimyynti keskiarvoisesti.

täyttymisen. Niin ikään tilintarkastajan on todettava rajoituksen toteutuminen tilintarkastusker-
tomuksessaan (7 § 7 mom.).

Toteumakohtaisen rajoituksen edellyttämistä kirjanpitolaskennallista erityistehtävistä samoin
kuin tilintarkastajan vahvennustoimenpiteistä aiheutuu ravitsemisyriykselle kustannuksia,
jotka eivät kuulu tilitoimistojen ja tilintarkastajien tavanomaisten sopimusvelvoitteiden piiriin,
joten ne tulevat veloittaviksi ravitsemisyriyksiltä erillispalkkioina. Toisaalta hyvitykselle ei
ole laissa säädetty vähimmäistasoa, koska siihen ovat oikeutettuja kaikki ravitsemisyriykset,
jotka ovat kärsineet kiinnipitovelvoitteesta. Sitten siinä tapauksessa, että hyvitys on arvoltaan
vähäinen, on mahdollista, että edellä tarkoitettujen erillispalkkioiden toteumaperusteisen rajoituksen
edellyttämistä kirjanpidollisista ja tilintarkastuksellisista erityistoimista ovat yrityksen saamaa
hyvitystä suuremmat. Sinänsä ravitsemisyriyksen on mahdollista välttyä toteumaperusteisesta
tarkastelusta aiheutuneilta kustannuksilta palauttamalla hyvityksen kokonaisuudessaan ennen
tilinpäätöksen vahvistamista (14 §).

Nytemmin lain voimaantulon jälkeen Euroopan komissio on 2.7.2020 julkistetulla tiedonan-
nollaan muuttanut tilapäistä valtiontukikehikkoa siten, että tuen saantimahdollisuus ulotetaan
myös jo ennen COVID 19 -epidemiaa vaikeuksissa olleisiin pienyrityksiin ilman, että tuella on
vastaavanlaisia laskennallisia rajoituksia kuin artiklan 107.2(b) mukaisessa tukijärjestelmässä,
joka on Suomen hyvityssäännösten perustana edellä kuvatulla tavalla.

Ottaen huomioon pienyritykselle toteumaperusteisesta tarkastelusta aiheutuvan kustannusrasit-
teen, joka voi olla huomattava saatuun hyvitykseen nähden, on perusteltua saattaa hyvitysmen-
nettely edellä mainitun komissiopäätöksen helpotusten piiriin. Koska pienyritystä ei enää kos-
kisi 7 §:n 6 momentin mukainen toteumaperusteinen rajoitus, jonka todentaminen edellyttää
merkittävää laskentateknistä työtä ja kustannusta, ei myöskään olisi tarvetta erityiselle tilinpää-
tösinformaatiolle mainitun rajoituksen toteutumisesta eikä sitä koskevalle tilintarkastustoimen-
piteelle.

1.2 Valmistelu

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä.

Valmistelussa on oltu yhteydessä Euroopan komissiossa valtiontukia käsittelevään virkakun-
taan, jolta saadun epävirallisen kannanoton perusteella esityksen tarkoittamat säännökset eivät
edellytä komissiokäsittelyä. Lisäksi kannanotossa korostetaan Suomen viranomaisten vastuuta
tuen myöntämisedellytysten valvonnassa 800 000 euron enimmäisrajan osalta.

Esityksestä on järjestetty lausuntokierros 3.11.–17.11.2020.

2 Nykytila ja sen arviointi

Lain 9 §:n 1 momentin mahdollistamissa tietoteknisissä joukkoajoissa suoritettiin kaikkiaan
7016 ravitsemisyriyksille hyvityksenä noin 74 miljoonaa euroa heinä-elokuussa 2020. Lisäksi
KEHA-keskus on hakemuserusteisesti maksanut hyvityksiä noin 16 miljoonaa euroa
27.10.2020 mennessä. Mainittuna ajankohtana kaikista hakemuksista oli käsittelemättä vielä 32
% (501 kpl), joten niitä koskevien päätösten myötä hyvitysten yhteismäärä tulee nousemaan
edellä esitetystä. Hakuaika päättyi 31.8.2020 (8 §).

Huomattava osuus ravitsemisyrytyksistä on mikro- tai pienikokoisia, joille jaksossa 1.1 kuvattu hallinnollinen kustannusrasite 7 §:n 6 momentin mukaisen toteumaperusteisen rajoituksen valvonnasta voi realisoitua merkittävänä saatuun hyvitykseen nähden seuraavan tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä.

3 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on keventää ravitsemisyrytyksiin kohdistuvaa hallinnollista taakkaa erityisistä laskennallisista velvoitteista ja pienentää niistä aiheutuvaa kustannusrasitetta pienissä ravitsemisyrytyksissä ottaen huomioon, että erityisistä laskentateknisistä kirjanpito toimista ja tilintarkastuksesta aiheutuvaan kustannukseen nähden hyvitys voi olla sangen vähäinen.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Ehdotettu säännös tarkoittaisi, ettei mikro- ja pienikokoista ravitsemisyrytystä enää koskisi 7 §:n 6 momentin mukainen toteumaperusteinen rajoitus, jonka todentaminen edellyttää merkittävää laskentateknistä työtä ja kustannusta. Siten ei myöskään olisi tarvetta erityiselle tilinpäätösinformaatiolle mainitun rajoituksen toteutumisesta eikä sitä koskevalle tilintarkastustoimenpiteelle. Ehdotuksella ei puututa myöntämisedellytyksiin eikä laskentasäännöksiin, joten hyvityksen määrittäminen ei riipu siitä, onko ravitsemisyrytyksien pienikokoinen vai ei. Toisin sanoen hyvitys olisi myönnetty samamääräisenä, jos ehdotettava säännös olisi sisällynyt lakiin jo sen tullessa voimaan 29.5.2020.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Ehdotetut säännökset yksinkertaistavat merkittäväällä tavalla pieneen ravitsemisyrytykseen kohdistuvia vaatimuksia tilinpäätösinformaation osalta. Pieneltä ravitsemisyrytykseltä ei enää edellytettäisi saadun hyvityksen määrän kontrollointia kiinnipitokaudelta toteutuneeseen nettotappioon nähden (toteumaperusteinen rajoitus), joka tehtäisiin voimassa olevan lain 7 §:n 6 momentin mukaisesti tilinpäätöstietoihin perustuen jälkikäteen.

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia Suomen valtion budjettitaloudelle, koska säännös ei tarkoita muutosta niihin määrärahoihin, jotka on hyväksytty ravitsemisyrytysten tukemiseksi voimassa olevalla lailla. Säännösten myötä ravitsemisyrytysten kohtuullisten hyvitysten suorittaminen siirtyisi EU:n tukijärjestelmässä pienyritysten osalta Euroopan komissiolle notifioidusta artiklan 107.2(b) mukaisesta tukijärjestelmästä tilapäisistä puitteista valtiontukitoimenpiteille talouden tukemiseksi tämänhetkisessä COVID-19 -epidemiassa 2.7.2020 annetun komission tiedonannon mukaisen tilapäisen valtiontuen järjestelmään.

Suomen tilapäinen COVID-19 -puitetukiohjelma (komission päätös SA.56995) perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107.3(b) artiklaan sekä tilapäisten valtiontukipuitteiden 3.1 lukuun (komission tiedonanto 2020/C 91 I/01 muutoksineen). Puitetukiohjelmaa laajennettiin komission 13.7.2020 antamalla päätöksellä siten, että tukea saa myöntää myös mikro- ja pienyrityksille, jotka olivat vaikeuksissa jo 31.12.2019 (komission päätös SA.57958). Muutos perustuu tilapäisten valtiontukipuitteiden 3.1 lukuun, jonka mukaisten valtiontukitoimenpiteiden edellytyksiä muutettiin tältä osin komission 2.7.2020 antamalla tiedonannolla (2020/C 218/03).

Ehdotuksella ei ole vähäistä merkittävämpiä vaikutuksia KEHA-keskuksen toiminnalle. Säännösehdotus ei edellytä hyvityspäätösten uudelleen käsittelyä, koska myöntöedellytyksiin ei puuttuttaisi esityksessä. Toisaalta KEHA-keskus valvoisi yrityskohtaiselle tuelle asetettua enimmäismäärää varmistaen, ettei pienille ravitsemisyriyksille ole myönnetty 800 000 euron ylittävää määrää valtiontukea yhteenlaskettuna kalenterivuosilta 2019 ja 2020. Valvonta toteutettaisiin käytännössä ensisijaisesti tietoteknisinä vertailuajoina, jota varten valtionkonttori luovuttaisi KEHA-keskukselle tiedot ravitsemisyriyksille mahdollisesti suorittamistaan Euroopan komission päätöksen (SA.56995 (2020/N) mukaisista tuista.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

Euroopan unionin säädännöstä ei sinänsä seuraa velvoitetta ehdotuksen mukaiselle lainsäädäntötoimelle. Vaihtoehtona siten on, ettei ehdotuksen mukaiseen lainsäädäntötoimeen ryhdytä, mutta silloin jaksossa 1.1 kuvattu hallinnollinen kustannusrasite saattaa realisoitua mikro- ja pienyrityksessä tavalla, jonka seurauksena hyvityksen saamisen merkitys jää vähäiseksi.

6 Lausuntopalaute

Lausunnon esitysluonnoksesta antoivat Elinkeinoelämän Keskusliitto EK, KEHA-keskus, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa, Suomen Tilintarkastajat, Suomen Yrittäjät ja Valtiokonttori. Saadut kannanotot olivat pääosin myönteisiä. Elinkeinoelämän keskusliitto EK ja Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ehdottivat soveltamisalan ulottamista myös pienyritystä suurempiin ravitsemisyriyksiin. Tätä ei kuitenkaan EU-säännöstö sallisi, joten ehdotusta ei ole toteutettu esityksessä. Lisäksi mainitut kaksi lausunnonantajaa kiinnittivät huomiota siihen, että esitetyn helpotuksen ulkopuolelle saattaa jäädä sellainen pienyritys, jonka jo ennen lain voimaantuloa laaditun tilinpäätöksen perusteella on maksettu hyvitystä takaisin, vaikka siihen ei olisi enää velvollisuutta esitetyn säännöksen voimaantultua. Tämän huomion perusteella voimaantulosäännöstä on tarkennettu siten, että kuvatussa tilanteessa pienyritys voi hakea KEHA-keskuksetta palautusta.

7 Säännöskohtaiset perustelut

9 a §. *Pienyritystä koskevat poikkeukset.* Lain 3 lukuun lisättäisiin uusi pykälä, joka käsittäisi pienyritystä koskevat helpotukset, joiden myötä pienikokoisen ravitsemisyriyksen tilinpäätösinformaatiolta ei edellytettäisi sellaista seikkaperäisyyttä, joka kohdentuu suurempiin toimiin. Helpotuksen perustana on Euroopan komission 29.6.2020 tekemä päätös muuttaa tilapäistä valtiontukikehikkoa siten, että tuen saantimahdollisuus ulotetaan myös jo ennen COVID-19 -epidemiaa vaikeuksissa olleisiin pienyrityksiin ilman, että tuella on vastaavanlaisia laskennallisia rajoituksia kuin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 2 kohdan b kohdan mukaisessa tuessa. Tämän vuoksi on myös hyvitys ravintolatilojen kiinnipitovelvoitteesta 4.4.–31.5.2020, josta säädetään voimassaolevan lain 3 luvussa (”Toiminnan rajoitusten hyvittäminen”), perusteltua saattaa edellä mainitun komissiopäätöksen helpotusten piiriin. Koska pienyritystä ei enää koskisi 7 §:n 6 momentin mukainen toteumaperusteinen rajoitus, jonka todentaminen edellyttää merkittävää laskentateknistä työtä ja kustannusta, ei myöskään olisi tarvetta erityiselle tilinpäätösinformaatiolle mainitun rajoituksen toteutumisesta.

Ehdotettu *1 momentti* määrittelee soveltamisalan. Helpotukset kohdentuvat ehdotetun 1 ja 2 kohdan nojalla sellaisiin ravitsemisyriyksiin, joita sekä työntekijämääränsä että liikevaihtonsa tai taseen loppusummansa perustella pidetään pieninä yrityksinä. EU-suosituksen 2003/361 artiklan 2.2 mukaan ”- - *pieni yritys määritellään yritykseksi, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa*

euroa.” Euroopan komissio on ohjeistanut artiklan tulkintaa seuraavasti (Käyttöopas – Pk-yrityksen määritelmä 2015 s. 11): ”Henkilöstön määrää koskevan kriteerin täyttyminen on pakollista, jotta yritys voidaan katsoa pk-yritykseksi. Yritys voi kuitenkin valita joko liikevaihtoa tai taseen loppusummaa koskevan kynnyсарvon. Yrityksen ei tarvitse täyttää kumpaakin vaatimusta, ja se voi ylittää toisen kynnyсарvon ilman, että tällä olisi vaikutusta sen pk-yrityksensä maan.” Mainittuja 1 ja 2 kohtia sovellettaisiin juuri siteeratun komissio-ohjeen mukaisesti.

Momentin 3 kohdassa puolestaan määriteltäisiin Euroopan komission edellyttämällä tavalla valtiontuella enimmäismääräksi 800 000 euroa, jonka pieni ravitsemisyritys voisi saada yhteensä kuluvana ja sitä edeltävänä kalenterivuotena. Säännöksen vaikutusta voidaan kuvata esimerkiksi, jossa pienelle ravitsemisyritykselle olisi jo myönnetty toiminnan rajoittamisesta voimassaolevan 6 §:n 2 momentin mukainen maksimihyvitys eli 500 000 euroa. Jotta tämä yritys kuuluisi nyt ehdotettavien tilinpäätöshelpotusten piiriin, muita valtiontukia ei voisi olla myönnetty 300 000 euroa enempää. Mainitun 800 000 euron raja-arvon ylittäminen ei kuitenkaan sinänsä johtaisi takaisinperintään. Koska asianomainen yritys ei kuuluisi – tämän momentin määritelmän mukaisesti – ehdotetun pykälän soveltamisalaan, sitä koskisivat voimassaolevan lain mukaiset tilinpäätösinformaatiovaatimukset, joilla varmennetaan 7 §:n 6 momentissa säädetyn toteumaperusteisen rajoituksen täyttyminen. Vasta siinä tapauksessa, ettei rajoitus täyty, on ravitsemisyritys palautusvelvollinen takaisinperinnän uhalla.

Pykälän 2 momentti käsittää toteavan säännöksen siitä, että pykälä perustuisi edellä 1 momentin yhteydessä lähemmin käsiteltyyn Euroopan unionin päätökseen 2.7.2020 voimassaolevan 5 §:n 2 virkkeessä tarkoitetun säännöksen sijasta.

Ehdotetun 3 momentin nojalla pienellä ravitsemisyrityksellä ei olisi voimassa olevan lain 7 §:n 6 momentin mukaista toteumaperusteisen rajoituksen ylittymiseen perustuvaa palautusvelvollisuutta eikä tällaista yritystä siten koskisi laskentateknisesti ja kustannuksellisesti raskas vaatimus toteumaperusteisen rajoituksen täyttymistä todentavien liitetietojen laadinnasta tilinpäätöstä varten. Niin ikään ei olisi tarvetta toteumaperusteisen rajoituksen varmentamiselle nyky-lain 7 §:n 7 momentissa tarkoitettuna toimenpiteenä tilintarkastuksessa.

Voimaantulosäännöksessä säädettäisiin ehdotettujen helpotusten ulottamisesta myös niihin pieniin ravitsemisyrityksiin, joille hyvitys on jo myönnetty tai jota koskeva hakemus on vireillä tämän lain tullessa voimaan. Merkitystä tässä suhteessa ei olisi sillä, onko saatu hyvitys suoritettu joukkomaksatuksena (9 § 1 mom.) vai hakemuksen perusteella (9 § 3 mom.). Koska ehdotetulla pykälällä ei puututa myöntämisedellytyksiin eikä laskentasäännöksiin, niin hyvityksen määrittäminen ei riipu siitä, onko ravitsemisyritys pienikokoinen vai ei. Toisin sanoen hyvitys olisi myönnetty samamääräisenä, jos tämä säännös olisi sisältynyt lakiin jo sen tullessa voimaan 29.5.2020. Siten niiden ravitsemisyritysten kohdalla, joille hyvitys on jo suoritettu, helpotus ei tarkoittaisi myöntämisen edellytysten uudelleenkäsitelyä KEHA-keskuksessa. Lisäksi voimaantulosäännös mahdollistaisi jo takaisinsuoritettujen hyvitysten palauttamisen hakemuksesta sellaiselle pienyritykselle, jonka tilinpäätös on laadittu ennen tämän pykälän voimaantuloa.

Pykälän 4 momentti keventäisi vaatimuksia tilinpäätösinformaatiolle, koska lain 7 §:n 6 momentissa tarkoitettu seuranta toteumaperusteisen rajoituksen täyttymisestä ei olisi tarpeen pienyrityksessä, kun sääntelyperustaksi tulisi Euroopan komission 2.7.2020 tekemä päätös, jota käsitellään edellä 1 momentin perusteluissa. Tilinpäätöksen liitetietona olisi – sen lisäksi mitä kirjanpitolainsäädännössä edellytetään – ilmoitettava ehdotetun 1 kohdan nojalla, että asianomainen ravitsemisyritys täyttää pienyrityskriteerit, joista säädettäisiin 1 momentin 1 ja 2 kohdassa EU-suosituksen mukaisesti. Niin ikään liitetietona todennettaisiin momenttiin ehdotetun 2 kohdan mukaisesti, ettei saadun hyvityksen myötä ole ylittynyt 800 000 euron enimmäismäärä.

Tämä informaatio on tarpeen Euroopan komission edellyttämän valvonnan toteuttamiseksi. Momentin mukaiset liitetietovelvoitteet koskisivat siten yksinomaan rajoituskauden (3.4.–31.5.2020) jälkeen ensimmäiseksi päätyvästä tilikaudesta laadittavaa tilinpäätöstä.

Ehdotettu *5 momentti* sisältää selventävän ohjauksen 4 momentin mukaisten rajoitusten jäädessä toteutumatta. Tällöin – yhdenmukaisesti 1 momentin kanssa – vastaavasti asianomainen ravitsemisyritys jää kokonaan tämän pykälän soveltamisalan ulkopuolelle, minkä myötä esitettäväksi tulee voimassaolevan 7 §:n 6 momentissa edellytetyt liitetiedot toteumaperusteisen rajoituksen täyttymisestä. Niin ikään sovellettavaksi tulisivat myös muut säännökset toteumaperusteisesta rajoituksesta, kuten muun muassa hyvityksen tai sen osan palautusvelvollisuudesta siinä tapauksessa, että rajoitus ei ole täytynyt vaan hyvityksen määrä ylittää rajoituksen jälkikäteistä tilinpäätösinformaatiosta laskettuna.

Pykälän *6 momentti* käsittäisi voimassa olevaa 7 §:n 7 momenttia vastaavan varmennustehtävän tilintarkastajalle. Siinä tapauksessa, että ravitsemisyritykseen on valittu tilintarkastaja lakisääteistä tilintarkastustehtävää varten, tämä antaisi tilintarkastuskertomuksessaan tiedon myös tämän pykälän soveltamisedellytysten täyttymisestä.

Ehdotettu *7 momentti* velvoittaisi KEHA-keskuksen toimivaltaisena viranomaisena valvomaan, ettei EU-sääntelyyn perustuva 800 000 euron enimmäisraja ylity tämän pykälän soveltamisalaan kuuluvissa pienissä ravitsemisyrityksissä.

Pykälän *8 momentti* sisältää ehdotuksen informatiiviseksi säännökseksi, joka perustuu Euroopan unionin valtioneuvoston väliaikaisen kehikon vaatimukseen. Erikseen tulisivat julkistettaviksi Euroopan komission toimesta sellaiset myönnetyt hyvitykset, jotka ovat 100 000 euroa tai sitä suurempia. Julkistamisvelvoitteen täyttämistä vastaisi KEHA-keskus toimivaltaisena viranomaisena.

8 Voimaantulo

Esityksessä ehdotetaan, että laki tulee voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on eduskunnassa hyväksytty. Lisäksi voimaantulosäännöksessä säädettäisiin ehdotettujen helpotusten ulottamisesta myös niihin pieniin ravitsemisyrityksiin, joille hyvitys on jo myönnetty tai jota koskeva hakemus on vireillä tämän lain tullessa voimaan. Niin ikään voimaantulosäännös mahdollistaisi takaisinsuoritettujen hyvitysten palauttamisen hakemuksesta sellaiselle pienyritykselle, jonka tilinpäätös on laadittu ennen lain voimaantuloa.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

ravitsemisyriyten uudelleentyöllistämisen tukemisesta ja toiminnan rajoitusten hyvittämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään ravitsemisyriyten uudelleentyöllistämisen tukemisesta ja toiminnan rajoitusten hyvittämisestä annettuun lakiin (403/2020) uusi 9 a § seuraavasti:

3 luku

Toiminnan rajoitusten hyvittäminen

9 a §

Pienyriytystä koskevat poikkeukset

Tätä pykälää sovelletaan ravitsemisyriytukseen:

- 1) jonka liikevaihto tai taseen loppusumma oli enintään 10 miljoonaa euroa viimeisimmällä ennen 4 päivää huhtikuuta vuonna 2020 päättyneellä tilikaudella;
- 2) jonka palveluksessa oli enintään 49 työntekijää 1 kohdassa tarkoitettulla tilikaudella; ja
- 3) joka on tämän lain nojalla tai muutoin saanut valtiontukea enintään 800 000 euroa yhteenlaskettuna kuluvalta ja edelliseltä kalenterivuodelta ottaen huomioon myös sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yriytysten saamat tuet.

Poiketen siitä, mitä 5 §:ssä säädetään, kohtuullinen hyvitys rajoitusvelvoitteesta myönnetään 1 momentissa tarkoitettulle ravitsemisyriytkselle kolmannesta muutoksesta valtiontukitoimpiteitä talouden tukemiseksi tämänhetkisessä COVID-19-epidemiassa koskeviin tilapäisiin puitteisiin annetun komission tiedonannon (2020/C 218/03) nojalla.

Se, mitä säädetään 7 §:n 6 ja 7 momentissa, ei koske tämän pykälän 1 momentissa tarkoitettua ravitsemisyriytystä.

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, tulee 1 momentissa tarkoitettun ravitsemisyriyksen ilmoittaa 31 päivänä toukokuuta 2020 tai sen jälkeen ensimmäisenä päättyvästä tilikaudesta laadittavan tilinpäätöksensä liitetietona, että:

- 1) se täyttää 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetyt edellytykset; ja
- 2) sen ja sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yriytysten saamat valtiontuet yhteenlaskettuina, myös hyvitys toiminnan rajoittamisesta huomioon ottaen, eivät ylitä 800 000 euron kumulatiivista enimmäismäärää päättyneellä ja sitä edeltäneellä tilikaudella.

Jos 4 momentin 2 kohdassa tarkoitettu edellytys ei ole täyttynyt, ravitsemisyriytkseseen ei sovelleta tätä pykälää ja sen tulee esittää 4 momentissa säädetyin sijasta 7 §:n 6 momentissa edellytetyt liitetiedot toteumaperusteisen rajoituksen täyttymisestä.

Sen lisäksi, mitä tilintarkastuslain 3 luvun 5 §:ssä säädetään, tilintarkastuskertomuksessa on annettava tieto 4 momentissa säädettyjen edellytysten toteutumisesta.

Toimivaltainen viranomainen valvoo 2 momentissa tarkoitettun komission tiedonannon mukaisen tuen yriytiskohtaista enimmäismäärää ja varmistaa joulukuun 2021 loppuun mennessä, ettei 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettulle ravitsemisyriytkselle ja sen kanssa samaan konserniin kuuluville yriytksille ole myönnetty 800 000 euron ylittävää määrää valtiontukea yhteenlaskettuna kalenterivuosilta 2019 ja 2020. Valtiokonttori luovuttaa tätä tarkoitusta varten toimintavaltaiselle viranomaiselle tiedot niistä valtiontuista, jotka se on suorittanut ravitsemisyriytksille perustuen Euroopan komission 24 päivänä huhtikuuta 2020 tekemään päätökseen

HE 238/2020 vp

SA.56995 (2020/N) Suomen puitetukiohjelman hyväksymisestä COVID-19-pandemiaan liittyville valtiontukitoimenpiteille sisämarkkinoille soveltuvaksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun ravitsemisyriksen saama hyvitys, joka on määrältään 100 000 euroa tai sitä suurempi, julkistetaan 2 momentissa tarkoitetussa komission tiedonannossa edellytetyllä tavalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyyn ja haettuun hyvitykseen sovelletaan tätä lakia. Ennen tämän lain voimaantuloa laaditun tilinpäätöksen perusteella takaisinsuoritetusta hyvityksestä voi hakea palautusta toimivaltaiselta viranomaiselta, jos pienyritys täyttää 9a §:n 1 momentissa säädetyt edellytykset.

Helsingissä 26.11.2020

Pääministeri

Sanna Marin

Työministeri Tuula Haatainen